

Uzasadnienie

Potrzeba zmiany rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie informacji przekazywanych organowi egzekucyjnemu przez dłużnika zajętej wierzytelności (Dz. U. poz. 1313) wynika z konieczności dostosowania do zmian ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.), zwanej dalej „u.p.e.a.”, wprowadzonych ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 556, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą zmieniającą”.

Przepis art. 70 § 2b u.p.e.a. upoważnia ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia szczegółowego zakresu informacji niezbędnych do prawidłowego rozliczenia środków pieniężnych przekazanych organowi egzekucyjnemu przez dłużnika zajętej wierzytelności oraz sposobu przekazywania tych informacji przez dłużnika zajętej wierzytelności, mając na względzie zapewnienie identyfikacji realizowanego zajęcia, zobowiązanego, zbiegu egzekucji oraz rachunku VAT o którym mowa w art. 62a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.).

Ustawa zmieniająca modyfikuje treść art. 67 § 2 u.p.e.a. i dodaje do tego artykułu § 2aa. Wymienione przepisy określają elementy zawiadomienia o zajęciu prawa majątkowego zobowiązanego u dłużnika zajętej wierzytelności. W wyniku zmian:

- doprecyzowano zakres danych zobowiązanego ujmowanych w zawiadomieniu o zajęciu w zależności od tego, czy jest on osobą fizyczną czy też osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną,
- wprowadzono możliwość wskazania w zawiadomieniu o zajęciu prawa majątkowego danych małżonka zobowiązanego, jeżeli zobowiązany ponosi odpowiedzialność za należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie majątkiem osobistym i majątkiem wspólnym, a brak tych danych mógłby uniemożliwić wszczęcie egzekucji do określonego składnika majątku wspólnego,
- wprowadzono obowiązek wskazania w zawiadomieniu o zajęciu prawa majątkowego znanych organowi egzekucyjnemu danych podmiotu, o którym mowa w art. 26 § 1e pkt 4b u.p.e.a., tj. nabywcy rzeczy lub innego prawa majątkowego obciążonego zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową zabezpieczającymi należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie (w razie potrzeby wszczęcia egzekucji do rzeczy lub prawa majątkowego obciążonych zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową),
- wprowadzono obowiązek wskazania w zawiadomieniu o zajęciu prawa majątkowego znanych organowi egzekucyjnemu danych podmiotu, o którym mowa w art. 26 § 1e pkt 4c u.p.e.a., tj. podmiotu, który uzyskał korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli zgodnie z odrębnymi przepisami czynność ta została uznana za bezskuteczną wobec tego wierzyciela (w razie potrzeby wszczęcia egzekucji do rzeczy lub prawa majątkowego tego podmiotu).

W związku z powyższym zaproponowano zmianę przepisów § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie informacji przekazywanych organowi egzekucyjnemu przez dłużnika zajętej wierzytelności. Dostosowano je do wprowadzanych ustawą zmieniającą wyżej opisanych zmian w zakresie podawania w poleceniu przelewu przez dłużnika zajętej wierzytelności danych dotyczących zobowiązanego, małżonka zobowiązanego, podmiotu, na który zostało przeniesione prawo własności rzeczy lub inne prawo majątkowe obciążone zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową zabezpieczającymi należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie, a także podmiotu, który uzyskał korzyść

majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli zgodnie z odrębnymi przepisami czynność ta została uznana za bezskuteczną wobec tego wierzyciela.

Dłużnik zajętej wierzytelności przekazując środki pieniężne organowi egzekucyjnemu poda zatem w poleceniu przelewu dane dotyczące podmiotu wskazanego w zawiadomieniu o zajęciu prawa majątkowego zobowiązanego u dłużnika zajętej wierzytelności (zobowiązanego albo jego małżonka, albo podmiotu, na który zostało przeniesione prawo własności rzeczy lub inne prawo majątkowe obciążone zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową zabezpieczającymi należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie, albo podmiotu, który uzyskał korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela). Ponieważ w poleceniu przelewu można podać ograniczoną liczbę informacji – z uwagi na ograniczoną liczbę znaków możliwych do umieszczenia w opisie przelewu – dłużnik zajętej wierzytelności zamieszcza w nim jedynie te dane, które wystarczą do prawidłowej identyfikacji wpłaty. Dłużnik zajętej wierzytelności poda zatem w poleceniu przelewu jeden numer identyfikacyjny (numer PESEL albo NIP, albo numer REGON, albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, albo inny numer identyfikacyjny, podany przez organ egzekucyjny w zawiadomieniu o zajęciu wierzytelności lub prawa majątkowego) jednego podmiotu (zobowiązanego albo jego małżonka, albo podmiotu, na który zostało przeniesione prawo własności rzeczy lub inne prawo majątkowe obciążone zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową zabezpieczającymi należność pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie, albo podmiotu, który uzyskał korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela).

Zmiana ma zatem charakter dostosowawczy do przyjętego rozwiązania ustawowego.

Zmianą objęto również § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Uwzględniono wprowadzane ustawą zmieniającą regulacje dotyczące zbiegu zabezpieczeń oraz zbiegu egzekucji i zabezpieczenia (art. 162 i 162a u.p.e.a.). Dłużnik zajętej wierzytelności przekazując środki pieniężne organowi egzekucyjnemu poda w poleceniu przelewu skrót „ZBIEG” w przypadku wystąpienia zbiegu:

- egzekucji administracyjnej i sądowej,
- egzekucji administracyjnych,
- egzekucji administracyjnej i zabezpieczenia administracyjnego,
- egzekucji administracyjnej i zabezpieczenia sądowego,
- zabezpieczenia administracyjnego i egzekucji sądowej,
- zabezpieczeń administracyjnych oraz
- zabezpieczenia administracyjnego i sądowego.

Skrót „ZBIEG” stanowi sygnał dla organu egzekucyjnego, żeby nie rozliczać otrzymanych środków pieniężnych przed otrzymaniem zawiadomienia, o którym mowa w art. 69a § 1 pkt 2 i § 1a pkt 2 u.p.e.a. (zawiadomienia o zbiegu ze wskazaniem dat doręczenia zawiadomień o zajęciach i wysokości należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane).

Kolejne zmiany dotyczą przepisów § 2 ust. 2 rozporządzenia. Przepisy te regulują sposób postępowania dłużnika zajętej wierzytelności, w przypadku gdy ze względu na liczbę zobowiązanych nie jest możliwe podanie w poleceniu przelewu wszystkich wymaganych danych identyfikacyjnych zobowiązanych. W takim przypadku w poleceniu przelewu podaje się tylko dane jednego z zobowiązanych. Zaproponowano, że w przypadku gdy zajęcie wierzytelności i przekazanie środków pieniężnych dotyczyło będzie większej liczby podmiotów, na które zostało przeniesione prawo własności rzeczy lub inne prawo majątkowe obciążone zastawem skarbowym lub hipoteką przymusową zabezpieczającymi należność

pieniężną i odsetki z tytułu niezapłacenia jej w terminie, albo podmiotów, które uzyskały korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela, to dłużnik zajętej wierzytelności będzie podawał w poleceniu przelewu dane identyfikacyjne jednego z nich. Informacje dotyczące pozostałych podmiotów dłużnik zajętej wierzytelności przekaze w zawiadomieniu kierowanym do organu egzekucyjnego (§ 2 ust. 2 pkt 1 lit. a i pkt 2 projektowanego rozporządzenia).

W zmienianym § 2 ust. 2 pkt 1 lit. c uwzględniono zmieniane i wprowadzane ustawą zmieniającą przepisy dotyczące zbiegu zabezpieczeń oraz zbiegu egzekucji i zabezpieczenia (art. 162 i 162a u.p.e.a.).

Projekt nie wymaga przepisów przejściowych, ponieważ przekazanie informacji przez dłużnika zajętej wierzytelności jest czynnością jednorazową, związaną z przekazaniem środków konkretnym poleceniem przelewu. Czynność ta nie rozciąga się w czasie.

Projekt rozporządzenia przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 25 marca 2024 r., tj. w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 80 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Przepisy rozporządzenia dotyczą dłużników zajętej wierzytelności. Nie mają natomiast wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców (w tym mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców). Projektowana regulacja nie wpływa również na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, w szczególności na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt rozporządzenia dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego i zostanie przedstawiony do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym, zatem nie podlega opiniowaniu, konsultacjom i uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej.